

Overdenking 18 oktober 2020

Gemeente van Christus,

Hoeveel **lef** moet je hebben om in je eigen thuisstad, in het hart van de Joodse traditie – de synagoge - je missie te beginnen. Op die plek bekent Jezus kleur – hij neemt positie in, gaat staan voor wat hij gelooft en verkondigt **zijn** evangelie. Dat doet hij als het ware in het hol van de leeuw.

De situatie die Lukas schetst, de scene die Lukas construeert is **zo spectaculair** dat duidelijk is dat hier iets uitzonderlijks staat te gebeuren. Lukas heeft het verhaal namelijk zo geconstrueerd dat Jezus A) start in zijn geboortestad, Nazareth in Galilea, b) in de synagoge, c) met deze tekst van Jesaja en d) met de uitleg van Jezus en zijn allesomvattende statement “Heden is de schrift in vervulling gegaan”. *Wat staat ons hier te gebeuren?!*

Jezus begint zijn werkzame leven in Galilea, en Nazareth, de plek waar hij vandaan komt. Dat is niet voor niets, hier komt alles samen. Hier is zijn leven begonnen en hiervandaan gaat het verder. Maar hier in Galilea, Nazareth, in de synagoge, *daar vindt de boodschap haar oorsprong*. De traditie wordt niet verlaten, maar verstaan en geleefd en verder uitgebouwd.

Jezus staat dus in de synagoge en kiest het boekrol Jesaja om voor te dragen – dat is een bewuste keuze, dat doet Jezus niet voor niets. Jesaja 's tekst was bedoeld voor de ballingen, eenzaam en ver van huis, in een dorre woestijn, nergens thuis, gevangen, terneer geslagen. Jezus leest voor uit de boekrol van Jesaja, daarmee laat hij zien waar hij vandaan komt. Dat hij onderdeel is van de Joodse traditie en zijn wortels kent. En tegelijkertijd doet hij iets radicaals door te stellen dat “Heden is deze schrifttekst van Jesaja in vervulling gegaan”.

En door deze tekst zo te poneren, zo op zichzelf te betrekken, dat is ongekend. Ongehoord ook volgens de meesten daar in de synagoge. Het zal diverse reacties oproepen, verbazing, woede, boosheid en ongeloof, haat. Dat weet Jezus en daarom is het zo moedig en dapper dat hij het doet. Waarom neemt Jezus deze risico's? Wat drijft hem?

Ik denk dat Lukas ons wil duidelijk maken dat Jezus niet anders kan. Dit is zijn *roeping*. Zo lezen wij: “De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd.” De geest van God staat centraal in het evangelie van Lukas en ook het

gedeelte wat wij lezen. Die Geest van God rust op Jezus, dat hebben we al kunnen lezen toen Jezus werd gedoopt en toen hij worstelde met de duivel in de woestijn. Dit is de *derde* keer dat ons wordt verteld dat de geest van God zo onlosmakelijk in Jezus leeft.

Die Geest stuwt Jezus voort en laat hem vanuit zijn vertrouwde omgeving een nieuwe weg inslaan. Met een lef van heb ik jou daar. En met groot effect. Want Jezus' woorden komen aan. Het zijn niet alleen woorden die worden gesproken, maar er komt iets in beweging. Met de woorden die hij spreekt maakt hij veel los in mensen. Zo lijkt de Geest al in die woorden te werken en begint de Geest ook door te werken in Jezus toehoorders. De traditie wordt opnieuw verstaan zodat alles en iedereen nieuw wordt.

Dat is de boodschap van *Jezus*, en die Lukas *graag* wil duidelijk maken. Het evangelie is voor iedereen. Niet alleen voor het Joodse volk, maar ook voor de heidenen, de mensen die niet Joods waren.

En hier, beste mensen, gebeurt iets groots. Met de woorden die Jezus uitspreekt: "heden is dit Schift woord in vervulling gegaan" wordt het Christendom geboren. Niets meer en niets minder. Jezus stelt dat Gods liefde en trouw voor iedereen bedoeld is. Wie je ook bent, waar je ook vandaan komt.

Deze week hadden we met elkaar een voorbereidend gesprek over deze dienst. We lezen de tekst van Lukas en spraken erover en we vertelden elkaar wat de tekst bij ons oproept. Er ontstond een mooi gesprek waarin we vertelden wat ons persoonlijk raakt hierin. Ook kwam naar voren waar onze persoonlijke drive ligt, als het gaat om de woorden uit Lukas. *Waar drijft de Geest van God ons persoonlijk te toe?* Vanuit de persoon die we zijn met al onze eigen kwaliteiten, kwam naar voren dat de een zich hard maakt voor onrecht, de ander voor mensen die alleen zijn, mensen die zorg en aandacht nodig hebben en een ander maakte zich wel eens druk om gevoelens van haat naar bepaalde bevolkingsgroepen. Prachtig hoe de Geest van God ons ieder op een eigen manier laat voelen waar het schuurt in onze maatschappij. En zo kan ieder van ons, gedreven door Gods Geest, zich inzetten voor iets wat ons persoonlijk raakt, gebruik makend van ons als persoon, dus wie we zijn en onze kwaliteiten.

In het filmpje wat we zagen als kyriegebed, horen we over hedendaagse gevangenen, gebrokenen en armen. Moderne slavernij en uitbuiting, het zijn grote woorden maar het laat zien hoe het onrecht er in onze tijd uitziet en vraagt om een eigentijdse invulling van Jezus' missie. Het laat zien dat er veel is wat niet klopt in deze wereld. We moeten daar onze verantwoordelijkheid voor nemen, vanuit onszelf, zodat we ook vanuit onszelf kunnen kijken wat ons antwoord is. Laat je leiden door Gods Geest en ontdek waarheen zij je leidt. Het kan je leiden naar ongekende wegen en het kan je wat van je vragen, het kan je zelfs wat kosten. Het kan betekenen, simpel gezegd, dat je je kleding in een andere winkel moet gaan kopen, of dat je je sociale contacten tegen het licht moet houden, en opnieuw kiest aan wie je je tijd wil besteden. Als je je laat leiden door de Heilige Geest moet je keuzes maken.

We moeten leren leven met gebrokenheid en oneerlijkheid in deze wereld. En we schieten per definitie tekort, maar het moet ons niet verlammen. Want ook wij, vandaag, christenen hebben een roeping in deze wereld. De Geest kan ons helpen als we zelf terneergeslagen zijn. Ze kan ons oprichten om de Hoop gaande te houden. Zoals het Jezus de moed gaf om in het hol van de leeuw kleur te bekennen en zijn roeping te omarmen, zo mogen wij onszelf ook opnieuw verbinden aan de boodschap van hoop. Waarin ieder van ons zijn of haar persoonlijke roeping vindt.

Deze dag is een bijzondere dag. Het is Michazondag, deze tijd waarin corona heerst, een tijd waarin alles omgekeerd lijkt is bij uitstek een tijd om onszelf opnieuw uit te vinden en te komen tot een nieuw verstaan. Van onszelf, onze wereld. Ik denk dat we jong en oud daarbij nodig hebben. Een Nieuwe wereld, nieuwe verhoudingen, waarin we mogen zoeken naar nieuwe vormen die aanspreken. En waarin ook wij met Heilige Geest mogen zoeken naar onze persoonlijke roeping en onze roeping als gemeente van Christus.

Ik sluit af met een tekst van een lied, Eva's lied nummer 40. Misschien voor een volgend keer om van harte te zingen!!

Een lied van dromen en vergezichten.

Wij mensen blijven dromen
En vergezichten zien,
Een nieuwe aarde die gaat komen,
Te vinden al misschien.

Wij dromen van mensenrechten
Die ieder mens dan heeft,
Niet langer tegen onrecht vechten,
waar t recht van liefde leeft.

Verdwenen zijn de dictaturen,
Gevangenschap en pijn,
Verbanning en verdriet verduren,
God zelf zal bij ons zijn.

Wie in die dromen durft geloven
Voelt zelf verandering,
Vertwijfeling en wanhoop doven
In blijde aarzelig.

En licht en sterk, vol zachte krachten
Die onverzettelijk zijn,

Bevechten wij de kwade machten

Die niet te tellen zijn.

Waar mensen putten uit de bronnen

Van droom en werkelijkheid,

Daar is Gods toekomst al begonnen

In onze levenstijd.

Moge het zo zijn.